

Edward Szafrowski

Posoborowe prawodawstwo kościelne : 6. Instrukcja Kongregacji Obrzędów "Pontificales ritus" wprowadzająca uproszczenia w obrzędach i odznakach pontyfikalnych

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 12/1-2, 297-305

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

6.

INSTRUKCJA
KONGREGACJI OBRZĘDÓW „PONTIFICALES RITUS”
wprowadzająca uproszczenia w obrzędach i odznakach pontyfikalnych

INSTRUCTIO
DE RITIBUS ET INSIGNIBUS PONTIFICALIBUS SIMPLICIORIBUS
REDDENDIS

(AAS 60 (1968) 406—412)

PONTIFICALES RITUS magni habere ac proinde sedula diligentia curare sollemne fuit saeculis vententibus, quippe qui non honoris tantum praebeant indicium, quo sacra Episcoporum dignitas in Ecclesia est veneranda, sed et ipsius Ecclesiae mysterium ob oculos fidelium aperte proponant.

Quanta autem observantia ritus ab Episcopo peragendos, etiam recentiore aetate, Ecclesia sit prosecuta, e Caeremoniali Episcoporum dignosci potest, in quod, auctoritate Sumorum Pontificum, normae collectae sunt, ad celebrationes pontificales moderandas necessariae.

Huiusmodi tamen liber, qui venerabiles traditiones servat celebrationum antiquiorum in quibus, praeside Episcopo, presbyteri, diaconi et ministri, sumum ministerium navant, congregato et praesente populo, absoleta quoque et cum nostra aetate minus consonantia saepe continet.

Quapropter, liturgica instauratione inchoata, per quam sacri ritus ad nobilem simplicitatem et ad signi veritatem rediguntur, a pluribus Episcopis instantius petitum est ut etiam pontificales celebrationes et pontificalia insignia simpliciora redderentur.

Re igitur attente perpensa, quamvis in omnibus Caeremoniale Episcoporum recognosci nequeat, antequam defini-

BYŁO ZWYCZAJEM w ciągu wieków doceniać oraz pilnie troszczyć się o pontyfikalne obrzędy, zwłaszcza że są one nie tylko wyrazem szacunku, jaki należy się godności biskupiej w Kościele, ale jednocześnie jasno ukazują wiernym tajemnicę samego Kościoła.

Jak wielką zaś wagę, również we współczesnych czasach, przywiązuje Kościół do obrzędów sprawowanych przez Biskupa, łatwo można poznać na podstawie ceremoniału biskupiego, w którym powagą papieży zostały zebrane przepisy konieczne do właściwego ułożenia pontyfikalnej celebracji.

Jednakże wspomniana księga przechowująca czcigodne tradycje starożytnych uroczystych nabożeństw, w których pod przewodnictwem biskupa, kapłani, diakoni i inni ministrzy, wypełniają swoje posługiwanie, gdy jest obecny wierny lud, zawiera również rzeczy, które wyszły ze zwyczaju i często nie odpowiadają naszej epoce.

Dlatego, gdy zapoczątkowano odnowę liturgiczną, przez którą sprowadza się obrzędy do szlachetnej prostoty i autentycznego wyrażania znaku, wielu biskupów zwróciło się z usilną prośbą, aby również uproszczono biskupie celebracje i pontyfikalne odznaki.

Rozważywszy przeto uważnie sprawę, chociaż nie da się dokonać odnowy ca-

tiva Ordinis Missae, Officii divini et Anni liturgici instauratio peracta sit, opportunum tamen visum est quaedam iam nunc statuere, quibus ritus pontificales, eorum dignitate servata, etiam simplicitate fulgeant. Quam ob rem quae sequuntur statim mutanda vel instauranda praecipiuntur.

tego ceremoniału biskupiego, zanim nie dokona się definitywnej reformy Mszy św., brewiarza i roku liturgicznego — jednakże wydało się rzeczą pożyteczną już obecnie wydać pewne zarządzenia, dzięki którym pontyfikalne obrzędy, zachowując swoją powagę, jaśniałyby również prostotą. Z tej to racji nakazuje się już teraz dokonać następujących zmian czy reform.

I O kapłanach i ministrach usługujących odprawiającemu Biskupowi I De Presbyteris et Ministris circa Episcopum celebrantem

a) *De presbyteris et ministris in Missa concelebrata*

1. Ad praecipuam illam Ecclesiae manifestationem clarius ostendendam, quae in Eucharistia tam aperte exprimitur cum praeesit Episcopus suo presbyterio et ministris circumdatus, populo in ea actuose participante, maxime convenit ut, instaurata concelebratione, Episcopo sollemniter celebranti presbyteri adsint cum ipso concelebrantes, iuxta venerabilem Ecclesiae traditionem.

Quo autem maior facultas praebeatur presbyteris praestantioris dignitatis Missam cum Episcopo concelebrandi:

a) unus e presbyteris concelebrantibus munere presbyteris assistentis fungitur;

b) deficientibus diaconis, duo e concelebrantibus locum diaconorum assistentium sumere possunt¹.

b) *De presbytero et diaconis assistentibus*

a) *O kapłanach i ministrach we Mszy św. koncelebrowanej*

1. Dla jaśniejszego ukazania owego podstawowego ujawnienia się Kościoła, które znajduje tak oczywisty wyraz w Eucharystii, gdy przewodniczy jej biskup, otoczony swoim prezbiterium i ministrami, a wierny lud czynnie bierze w niej udział, jest rzeczą jak najbardziej odpowiednią, aby — skoro przywrócono koncelebrę — w czasie uroczystej celebry biskupiej, zgodnie z czcigodną tradycją Kościoła, byli obecni brezbiterzy i koncelebrowali z biskupem.

Aby dać kapłanom posiadającym znacznieszą godność większą możność koncelebrowania z biskupem Mszy św.:

a) jeden z koncelebrujących prezbiterów pełni funkcję archidiacona;

b) gdy nie ma diakonów, można zamiast diakonów asystujących dobrać dwóch koncelebransów¹.

b) *o prezbiterze i diakonach asystujących*

¹ Cf. *Ritus servandus in concelebratione Missae*, nn. 18 i 19.

2. Presbyteri assistentis est Episcopo legenti adstare. Librum tamen ante Episcopum extra altare minister teneat.

3. Episcopo ad cathedram presbyteri praestantioris dignitatis de more assistant. Licet tamen diacono, aut, pro necessitate, etiam diacono et subdiacono Missae ad cathedram Episcopo assistere et ministeria implere diaconorum assistentium.

c) *De diaconis et subdiaconis*

4. Ut veritas ordinum et ministeriorum in celebranda Eucharistia cui praees Episcopus aperte manifestetur, praestat, si adsint, ad munus diaconi altaris et subdiaconi in Missa veros diaconos et subdiaconos non excludere.

5. Nihil impedit quominus plures diaconi, si adsint, suis vestibus induti, diversis ministeriis inter se distributis fungantur.

6. Episcopo sine cantu Missam celebranti decent unum saltem diaconum assistere, indutum amictu, alba, cingulo et stola, qui Evangelium legat et altari inserviat².

7. Feria V in Cena Domini, in Missa Chrismatis, si nequeant haberi omnes diaconi et subdiaconi, pauciores adesse possunt. Si ne hoc quidem obtineri potest, olea deferant quidam presbyteri concelebrantes.

2. Do archidiacona należy asystować biskupowi czytającemu. Jednakże księgę przed biskupem poza ołtarzem winien trzymać minister.

3. Prezbiterzy posiadający znacniejszą godność winni zgodnie ze zwyczajem asystować biskupowi przy katedrze. Wolno jednak diakonowi, albo, zależnie od konieczności, także diakonowi i subdiakonowi asystować biskupowi przy katedrze w czasie Mszy św. i wykonywać posługi diakonów asystujących.

c) *O diakonach i subdiakonach*

4. Aby w sprawowaniu Eucharystii, której przewodniczy biskup w sposób jasny ujawnić autentyczność święceń i posług, jest rzeczą bardziej wskazaną nie wykluczać z posługi diakona i subdiakona we Mszy św. — o ile tylko są do dyspozycji — prawdziwych diakonów i subdiakonów.

5. Nic nie stoi na przeszkodzie, ażeby kilku diakonów — o ile są do dyspozycji — ubranych w swoje szaty usługiwało, podzieliwszy między siebie swoje funkcje.

6. Wypada, by biskupowi, odprowadzającemu Mszę św. nie śpiewaną, asystował przynajmniej jeden diakon, ubrany w humerał, albę, pasek i stułę, który by czytał ewangelię i usługiwał przy ołtarzu².

7. Jeżeli w W. Czwartek Wieczery Pańskiej we Mszy św. Krzyżma, nie można dobrać wszystkich diakonów i subdiakonów, wymaganych przez przepisy, może być ich mniej. Jeżeli zaś i tego nie można osiągnąć, oleje

² Cf. *Ritus servandus in celebratione Missae* (1965), n. 44.

d) *De canonicis in choro assistentibus*

8. In Missa Pontificali Episcopi canonici habitu choralis semper induantur.

e) *De ministris inferioribus*

9. Ministri qui Episcopo ad cathedram inserviunt pluviali ne induantur.

winni przynosić prezbiterzy koncelebrujący

d) *O kanonikach asydujących w chórze*

8. W czasie Mszy św. pontyfikalnej biskupa kanonicy winni się zawsze ubierać w strój chórowy.

e) *Asysta niższa*

9. Ministrzy, którzy usługują biskupowi przy tronie nie powinni ubierać się w kape.

II Katedra Biskupia

II De sede seu Cathedra Episcopi

10. Sedes Episcopi venerabili et tradito nomine „cathedra” vocatur.

11. Cathedrae posthac baldachimum non superponatur; attamen sedula cura serventur pretiosa opera a saeculis tradita. Ceterum baldachima exstantia ne removeantur, nisi audita prius Commissione liturgica et de arte sacra.

12. Numerus graduum cathedrae ita, iuxta uniuscuiusque ecclesiae structuram, aptetur ut Episcopus a fidelibus bene conspici possit, et ipse revera universae fidelium communitati praesae videatur.

13. Unica semper sit cathedra episcopalis; et in ea Episcopus sedeat qui celebrat aut celebrations pontificaliter praestet. Ceteris vero Episcopis vel Praelatis forte praesentibus sedes paratur, loco convenienti, quae tamen non sit ad modum cathedrae erecta.

10. Miejsce, gdzie zasiada biskup określa się czcigodnym i tradycyjnym terminem „katedra”.

11. Na przyszłość nie należy umieszczać baldachimu nad katedrą. Jednakże z pilną troską trzeba strzec starożytne drogocenne dzieła sztuki. Zresztą nie powinno się usuwać już istniejących baldachimów bez uprzedniego zasięgnięcia opinii Komisji liturgicznej i sztuki sakralnej.

12. Liczba stopni przy katedrze tak winna być przewidziana, zgodnie ze strukturą każdego kościoła, ażeby biskup dobrze był widziany przez wiernych i ukazywał się jako rzeczywiście przewodniczący całej wspólnoty wiernych.

13. Zawsze powinna być tylko jedna katedra biskupia, a biskup winien na niej zasiadać, gdy odprawia lub pontyfikalnie przewodniczy nabożeństwu. Dla pozostałych zaś biskupów ewentu-

alnie prałatów, którzy są wtedy obecni, należy przygotować siedzenia w odpowiednim miejscu, nie wzniesione jednak na sposób katedry biskupiej.

III Uproszczony sposób użycia niektórych szat i odznak pontyfikalnych

III De simpliciore usu quarundam vestium et quorundam insignium pontificalium

14. Episcopus qui albam iuxta rubricas induit, non tenetur rochetum sub alba conservare.

15. Ad libitum Episcopus adhibere potest:

- a) caligas et sandalia;
- b) chirothecas, cum facultate, si libuerit, eas coloris semper albi adhibendi;
- c) formale super pluviale assumendum.

16. Aboleantur vero:

- a) tunica Episcopi, adhuc sub dalmatica induenda;
- b) gremiale sericum, servato altero gremiali, quando verae utilitati est v. gr. ad unctiones peragendas;
- c) candela, quae cum libro affertur Episcopo ad legendum, nisi quando necessitas adsit;
- d) pulvinar ad genuflexiones obiter faciendas.

17. Dalmaticam, iuxta antiquam traditionem, Episcopus servet, cum solemniter celebrat; et insuper etiam in Missa lecta: in consecratione Episcopi, in collatione Ordinum, in benedictione Abbatis, in benedictione Abbatissae, in benedictione et consecratione Virginum, in consecratione ecclesiae vel altaris. Attamen, ex rationabili causa, a sumenda dalmatica subter planetam abstinere potest.

14. Jeżeli biskup ubiera się w albę, zgodnie z przepisami, nie musi pozostać pod albą rokiety.

15. Według swojego uznania może biskup używać lub nie:

- a) pończoch pontyfikalnych i sandałów;
- b) rękawiczek, z możliwością, jeżeli zechce, używania zawsze koloru białego;
- c) artystycznie wykonanego nakrycia na kapę.

16. Znosi się natomiast:

- a) tunikę biskupią, przywdziewaną dotychczas pod dalmatykę;
- b) jedwabne nakrycie, zachowując inne nakrycie, gdy zachodzi rzeczywista potrzeba np. dla dokonania namaszczeń;
- c) świecę, którą nosi się razem z księgą, gdy biskup ma czytać, chyba że zachodzi konieczność;
- d) poduszkę używaną do krótkich przyklęknień.

17. Gdy biskup odprawia w sposób uroczysty, powinien używać dalmatyki, zgodnie z dawną tradycją. Ponadto winien jej używać także we Mszy św. czytanej: w czasie konsekracji biskupa, przy udzielaniu święceń, benedykcji opata, i przyoryszy, przy błogosławieństwie i konsekracji dziewic, w czasie konsekracji kościoła i ołtarza. Jednak-

18. In unaquaque actione liturgica, una tantum mitra Episcopus utatur, quae iuxta rationem celebrationis erit aut simplex aut ornata.

19. Baculo uti potest quivis Episcopus, qui pontificaliter, consentiente Episcopo loci, celebrat.

20. Unica crux deferatur in processione, ad maiorem dignitatem et venerationem crucis procurandam; quae, si adest Archiepiscopus, erit crux archiepiscopalis, in capite tamen processione deferenda, cum imagine crucifixi in anteriore parte posita. Crux in processione delata, postea iuxta altare laudabiliter erigitur, ita ut fiat crux ipsa altaris. Secus reponatur.

że dla słusznej przyczyny może nie wkładać dalmatyki pod ornat.

18. W poszczególnych czynnościach liturgicznych winien biskup używać tylko jednej mitry, zwykłej lub ozdobnej, zależnie od charakteru danej czynności liturgicznej:

19. Każdy biskup może używać pastorału, gdy, za zgodą miejscowego biskupa, odprawia w sposób pontyfikalny.

20. W czasie procesji powinno się nieść jeden tylko krzyż, celem podniesienia większej jego godności i należyj mu czci. Jeżeli jest obecny arcybiskup, będzie to krzyż arcybiskupi, niesiony jednak na czele procesji, a posiadający na frontowej stronie wizerunek Ukrzyżowanego. Jest rzeczą wskazaną, by Krzyż niesiony w czasie procesji umieścić później przy ołtarzu tak, by służył jako krzyż ołtarzowy. Gdy tego się nie czyni, należy go schować.

IV Zmiany w obrzędach biskupich

IV De quibusdam immutandis vel abolendis in ritibus episcopalibus

a) *De vestibus induendis et exuendis.*

21. In quavis actione liturgica Episcopus vestes sacras assumit aut deponit in secretario vel, eo deficiente, in sacristia, vel etiam ad cathedram aut, pro opportunitate, ante altare; vestes autem et insignia super altare ne ponantur.

22. Cum Episcopus ante Missam in secretario praeest Horae Officii, quae temporis diei congruit, planetam iam ab initio Horae sumit.

a) *Wkładanie i zdejmowanie szat*

21. W każdej czynności liturgicznej biskup wkłada i zdejmuje szaty liturgiczne w specjalnej zakrystii, a gdy jej nie ma w zakrystii, lub nawet przy tronie, ewentualnie, gdy tak wygodniej, przed ołtarzem. Nie powinno się jednak kłaść na ołtarzu szat i odznak.

22. Gdy biskup przed Mszą św. przewodniczy w specjalnej zakrystii godzinie kanonicznej brewiarza, odpowiadającej porze dnia, od razu przed godziną kanoniczną nakłada ornat.

b) *De libro Evangeliorum*

23. Liber Evangeliorum, opportune distinguendus a libro Epistolarum, deferretur a subdiacono initio Missae. Postquam autem Episcopus celebrans altare et librum Evangeliorum osculatus fuerit, ipse liber super altare, in medio, relinguitur. A diacono accipitur, dicto *Munda cor meum*, antequam benedictionem ab Episcopo petat ad cantandum Evangelium.

c) *De liturgia verbi in Missa cui Episcopus praest, quin ipse Missam celebret.*

24. Cum Episcopus, ad normam n. 13, Missae praesidet quin ipsa celebret, in liturgia verbi ipse ea omnia peragere potest quae de more celebranti competunt.

d) *De quibusdam abolendis.*

25. Episcopus non iam genuflexione, sed inclinatione, ab omnibus salutatur.

26. Ad manuum lotionem Episcopi in actionibus liturgicis non iam eius familiares, sed acolythi vel clerici ministrent.

27. Abolentur omnia quae Caeremoniali Episcoporum praescribuntur sive de circulis coram Episcopo faciendis, sive de certis partibus a binis et binis recitandis.

28. Item abolita habeatur praegustatio panis, vini et aquae, quae praescribitur in Caeremoniali Episcoporum.

29. Si Episcopus Horae canonicae ante Missam praest, preces praeparationis ad Missam omittit, quae in Caeremoniali Episcoporum inter psalmodiam praescribebantur.

b) *Ewangeliarz*

23. Ewangeliarz, słusznie odróżniany od Lekcjonarza, przynosi subdiakon na początku Mszy św. Gdy zaś biskup odprawiający ucałuje ołtarz i Ewangeliarz, księgę pozostawia się na środku ołtarza. Bierze ją diakon, po odmówieniu „*Munda cor meum*”, przed otrzymaniem od biskupa błogosławieństwa do śpiewania ewangelii.

c) *Liturgia słowa we Mszy św., której biskup przewodniczy, chociaż sam jej nie odprawia.*

24. Gdy biskup, zgodnie z przepisem n. 13, przewodniczy Mszy św., chociaż sam jej nie odprawia, może w czasie liturgii słowa wykonywać to wszystko, co zazwyczaj przysługuje celebransowi.

d) *Zniesienie pewnych rzeczy*

25. Obecnie wszyscy wyrażają szacunek względem biskupa przez ukłon, nie zaś przez przyklęknienie.

26. W czasie czynności liturgicznych winni usługiwać biskupowi przy umywaniu rąk akolici lub duchowni, nie zaś jego „domownicy”.

27. Znosi się wszystkie przepisy ceremoniału biskupiego nakazujące tworzenie półkola przed biskupem lub recytowania pewnych modlitw przez dwóch na przemian.

28. Należy również znieść uprzednie kosztowanie chleba, wina i wody, przepisane w Ceremoniale biskupim.

29. Jeżeli Biskup przewodniczy przed Mszą św. godzinie kanonicznej, wtedy opuszcza modlitwy przygotowawcze do Mszy św., które były przewidziane pomiędzy psalmami.

30. In Missa, cui Episcopus praeest quin ipsam celebret, aquam in calicem ad offertorium infundendam non Episcopus, sed celebrans, benedicit.

31. Licet Episcopo mitra et baculo non uti, cum incedit de loco in locum, si exiguum spatium intercedit.

32. Episcopus mitra non utatur, nisi iam habeat, cum manus lavat et cum thurificationem accipit.

e) *De benedictione episcopali.*

33. Aboletur benedictio post homiliam, de qua in Caeremoniali Episcoporum.

34. Cum Episcopus, ad normam iuris, benedictionem papalem impertitur, haec benedictio, cum suis formulis, supplet benedictionem consuetam in fine Missae.

35. Archiepiscopo, cum benedicit, crux non deferatur.

36. Baculum accipiat Episcopus antequam benedictionis formulam inchoet, ne ipsa interrumpatur, omnia itaque hoc in casu elevatione et extensione manuum a *Ritu servando*, n. 87, statuta.

Archiepiscopus insuper mitram accipiat ante ipsam benedictionem.

37. Data benedictione, Episcopus recessurus altere salutatur cum mitra et baculo; pallium, si hoc iure gaudeat, non ad altare, sed in secretario deponit.

30. We Mszy św., której biskup przewodniczy, nie odprawiając jej jednak, wodę, którą się wlewa do kielicha w czasie ofiarowania, błogosławi celebrans nie zaś biskup.

31. Biskup może nie używać pastorału, przechodząc z miejsca na miejsce, gdy są niewielkie odległości.

32. Na umycie rąk i na okadzenie nie nakłada się biskupowi mitry, chyba że już w niej był.

e) *Błogosławieństwo biskupie*

33. Znosi się błogosławieństwo po homilii, o którym mowa w Ceremoniale biskupim.

34. Gdy biskup, zgodnie z przepisem prawa, udziela błogosławieństwa papieskiego, wtedy to błogosławieństwo, łącznie z przepisanyymi formułami, zastępuje błogosławieństwo, przewidziane zwyczajnie na końcu Mszy św.

35. Gdy arcybiskup udziela błogosławieństwa nie wynosi się krzyża.

36. Biskup winien wziąć pastorał, zanim rozpocznie formułę błogosławieństwa, a to z tej racji, by jej nie przerywać. Opuszcza zatem w tym wypadku wznoszenie i rozkładanie rąk, przepisane przez *Kodeks rubryk* w n. 87.

Ponadto arcybiskup winien otrzymać mitrę przed samym błogosławieństwem.

37. Gdy biskup ma wracać po udzieleniu błogosławieństwa, oddaje cześć ołtarzowi w mitrze i z pastorałem. Jeżeli ma prawo używania paliusza, zdejmuje go nie przy ołtarzu, lecz w specjalnej zakrystii.

V O prałatach nie posiadających godności biskupiej, o innych duchownych oraz o innych czynnościach liturgicznych

V De praelatis dignitate episcopali non ornatis, de aliis clericis aliisque actionibus liturgicis

38. Ea omnia quae in hac Instructione dicuntur de simplicioribus reddendis quibusdam sacris vestibus, insignibus et ritibus pontificalibus, necnon de quibusdam abolendis commutandisque, congrua congruis referendo, valent etiam pro Praelatis vel clericis dignitate episcopali non ornatis, qui insignibus quibusdam pontificalibus ex iure vel ex privilegio gaudent.

39. Abolitiones et mutationes supra statutae pertinent etiam ad omnes actiones liturgicas ab aliis clericis celebratas.

Hanc Instructionem a Sacra Rituum Congregatione et a Commissione ad exsequendam Constitutionem de sacra Liturgia paratam, Summus Pontifex, Paulus PP. VI, die 10 iunii 1968 benigne approbavit et auctoritate Sua confirmavit et publici iuris fieri iussit, pariter statuens, ut a die 8 mensis septembris anni 1968, festo Nativitatis B. Mariae Virginis, vigere incipiat.

Romae, die 21 iulii 1968.

BENNO CARD. GUT

Praefectus S. R. C. et „Consilii”

Praeses

† Ferdinandus Antonelli

Archiep. tit. Idicrem

S. R. C. a Secretis

38. To wszystko, co w niniejszej Instrukcji mówi się na temat uproszczenia w zakresie szat, odznak i obrzędów pontyfikalnych, jak również o zniesieniu lub zmianach — to wszystko odnosi się również, w analogicznych wypadkach, do prałatów czy innych duchownych, nie posiadających godności biskupiej, cieszących się jednak prawem lub przywilejem używania niektórych odznak pontyfikalnych.

39. Określone powyżej zniesienia i zmiany odnoszą się także do wszystkich czynności liturgicznych, sprawowanych przez innych duchownych.

Powyższą Instrukcję, przygotowaną przez Kongregację Obrzędów i Radę Wykonawczą do Konstytucji o św. Liturgii, Ojciec św., pap. Paweł VI, w dniu 10 czerwca 1968 r. łaskawie zaaprobował, powagą swoją potwierdził i nakazał opublikować, postanawiając jednocześnie, by zaczęła obowiązywać od dnia 8 września 1968 roku, w święto Narodzenia Najśw. Maryi Panny

Rzym, dnia 21 czerwca 1968 roku.

BENNO KARD. GUT

Prefekt Kongr. Obrzędów i Przewodniczący „Rady”

† Ferdynand Antonelli

Arcbp tyt. Idykry

Sekretarz K. O.